

Nr III/10/18

Rady Miejskiej w Knyszynie

z dnia 28 grudnia 2018r .

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2019 ROK

Podstawę prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie stanowi ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, oraz Narodowy Program Zdrowia (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 20120).

Celem poniższego programu jest profilaktyka skierowana przede wszystkim do wszystkich dzieci ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z grup ryzyka (alkoholizm, narkomania, przemoc). **Profilaktyka to świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią.** Chcemy pokazać dzieciom perspektywę zdrowego stylu życia i drogę do satysfakcji osobistych bez używania alkoholu i innych substancji uzależniających. Jest to szczególnie ważne w przypadku dzieci ze środowisk zagrożonych, którym trzeba wskazać inne wzorce zachowań i spędzania czasu niż te, z którymi stykają się w swoich rodzinach.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stwarza warunki do wzajemnego dopełniania się działań administracji rządowej, samorządowej, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi, że przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej.

Zadania ujęte do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ukierunkowane są na poprawę stanu zdrowia rodzin, przede wszystkim poprzez kreowanie pozytywnego wizerunku rodziny, edukację rodziców, wspieranie stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych oraz szeroko rozumianą ochronę dzieci, młodzieży i rodzin przed zagrożeniami zewnętrznymi m.in. zagrożeniami alkoholowymi i narkomania.

Opracowując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 uwzględniono problemy występujące w gminie Knyszyn a wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców związanych z problemem uzależnień obejmuje możliwie szeroki wachlarz działań, począwszy od działań terapeutycznych poprzez profilaktyczne, aż do działań zmierzających do kształtowania i utrwalania pozytywnych postaw i wartości przy szczególnym uwzględnieniu młodzieży.

I. Cel Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

- rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie gminy Knyszyn oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,

- zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych i narkotykowych,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych,
- zwiększenie zasobów i zdolności niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- edukacja publiczna w zakresie: informowania o konsekwencjach nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz promocji zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji.

II. Zamierzone efekty:

- zmniejszenie wśród młodzieży ilości zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego,
- zmniejszenie rozmiarów nietrzeźwości wśród uczestników ruchu drogowego,
- zwiększenie odsetka osób zobowiązanych do leczenia odwykowego,
- promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych,
- tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

III. Diagnoza problemów i zasobów w 2018 roku.

1. Ustalona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Knyszyn, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi 70, w tym:
 - 1) na sprzedaż napojów do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo – 30 zezwoleń;
 - 2) na sprzedaż napojów powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20 zezwoleń;
 - 3) na sprzedaż napojów powyżej 18 % zawartości alkoholu – 20 zezwoleń.
2. Ustalona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Knyszyn, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 26, w tym:
 - 1) na sprzedaż napojów do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo – 10 zezwoleń;
 - 2) na sprzedaż napojów powyżej 4,5 % do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 8 zezwoleń
 - 3) na sprzedaż napojów powyżej 18 % zawartości alkoholu – 8 zezwoleń.
3. Liczba mieszkańców przypadających na jedno zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych – 66,98 (4689 : 70)

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok.600 - 700 tys. (według badań Instytutu Psychiatrii i Neurologii), co stanowi 2 % - 3% populacji osób dorosłych.

Natomiast w naszej gminie szacuje się, że liczba osób uzależnionych od alkoholu wynosi ok. 70 – 80 osób a więc stanowi to 2 % populacji osób dorosłych.

Na terenie gminy Knyszyn problem uzależnień przedstawia się następująco:

1. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych nieletnich – 0
2. Liczba nieletnich nietrzeźwych zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych, do miejsca zamieszkania - 0
3. Liczba nieletnich ujawnionych pod wpływem narkotyków – 0
4. Liczba osób zatrzymanych za posiadanie narkotyków – 1
5. Liczba osób zatrzymanych za rozprowadzanie narkotyków – 2
6. Liczba spraw skierowanych do sądu dotyczących osób rozprowadzających i będących w posiadaniu narkotyków – 3 sprawy
7. Liczba osób, którym udzielono konsultacji w związku z podejrzeniem, że ich dzieci sięgają po narkotyki – 0
8. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących – 9, w tym: miasto 5 osób, gmina – 4 osoby
9. Liczba kolizji spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących – 1 kolizja i 1 wypadek drogowy,
10. Liczba kierowców zatrzymanych za jazdę pod wpływem alkoholu skierowanych do udziału w programie psychokorekcyjnym – 0
11. Liczba osób dorosłych przewiezionych w celu wytrzeźwienia – 20 osób
w tym: w pomieszczeniach policyjnych – 17
w innej placówce – 3
12. Liczba osób wezwanych przez GKRPA w związku z nadużywaniem alkoholu – 17 osób
13. Liczba rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami pijącymi alkohol ryzykownie i szkodliwie – 9 osób
14. Liczba wniosków skierowanych do sądu o przymusowe leczenie odwykowe – 8 osób
15. Liczba rodzin objętych pomocą MOPS z tytułu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny -18 rodzin (kwota udzielonej pomocy: 61.973 zł)
16. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” – 19

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy Knyszyn realizują obligatoryjnie zadania dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co jest wymogiem ustawy o systemie oświaty. Działania profilaktyczne prowadzone w szkołach są merytorycznie i finansowo wspierane przez samorząd gminy w ramach działań GKRPA.

Miejszem pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych związanych z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz przemocą w rodzinie jest Punkt Konsultacyjny GKRPA w Knyszynie gdzie prowadzone jest poradnictwo i rozmowy motywujące do podjęcia leczenia osób uzależnionych, terapii oraz współuzależnionych oraz udzielane jest wsparcie psychologiczno-prawne osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Na terenie gminy Knyszyn działa Grupa AA „Promyk nadziei”, funkcjonująca w oparciu o założenia wspólnoty anonimowych alkoholików. Skupia ona osoby prowadzące lub kontynuujące własny proces terapeutyczny. Formą wspierania przez samorząd aktywności grupy AA jest współdziałanie z GKRPA przy organizowaniu lokalnych imprez integracyjnych zmierzających do aktywizacji środowisk trzeźwościowych.

IV. Instytucje, organizacje i osoby pomocne w prowadzeniu działalności profilaktycznej i naprawczej:

1. Poradnie Leczenia Odwykowego
2. Poradnie Terapii Uzależnień i Współuzależnienia
3. Grupa AA „Promyk nadziei”
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
6. Świetlice środowiskowe przy szkołach z terenu gminy Knyszyn
7. Knyszyński Ośrodek Kultury
8. Komenda Powiatowa Policji
9. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
10. Kuratorzy sądowi, lekarze, pedagodzy i duchowni
11. Prasa lokalna.

V. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz integracją osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków (zadania własne gminy)

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zasad obrotu napojami alkoholowymi, występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, do społeczności.

Realizacja w/w zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 i 3 ustawy, Rada Miejska po zasięgnięciu opinii jednostek pomocowych gminy ustala w drodze uchwały dla terenu miasta i gminy Knyszyn maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Do zadań Burmistrza zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy należy powołanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w szczególności inicjującej działania w zakresie określonym w pkt. V oraz podejmującej czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. GKRPA wykonuje także ekspertyzy dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z odnośnymi uchwałami rady gminy oraz wydaje opinię w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwolenia przez Burmistrza za prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy).

Przy opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Knyszyn na 2019 rok uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wskazówki Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Narodowego Programu Zdrowia.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w programie na 2019 rok dostosowane są do potrzeb lokalnych, przyjętej strategii i celów działania. Związane są z posiadanymi możliwościami prowadzenia określonych form pracy i wykonania w oparciu o lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knyszynie poprzez GKRPA.

VI. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2019

Lp.	Zamierzenia (zadania)	Sposoby realizacji
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin -zabezpieczenie środków na zatrudnienie specjalisty psychoterapii uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomocy psychologicznej i interwencji kryzysowej. 2. Finansowanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych. 3. Finansowanie szkoleń członków GKRPA oraz różnych grup zawodowych realizujących program.
2	Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej, a w	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy 2. Prowadzenie działań na rzecz wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji

	szczegółności ochrony przed przemocą w rodzinie	opiekuńczo-wychowawczych.
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej (antyalkoholowej, antynarkotykowej)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie programów profilaktycznych, spotkań mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom dla dzieci i młodzieży w szkołach. 2. Promocja zdrowego stylu życia poprzez: organizowanie zajęć pozalekcyjnych rozszerzających ofertę szkół, tworzenie nowych kół zainteresowań, oraz nauki pływania. 3. Zakup nagród dla uczestników konkursów, rajdów, olimpiad i zawodów z elementami profilaktyki uzależnień. 4. Wspieranie świetlic środowiskowych poprzez finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, programów edukacyjnych. 5. Zakup materiałów dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych. 6. Dofinansowanie aktywnych form wypoczynku letniego i zimowego (wycieczki, obozy, kolonie i zimowiska) dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. 7. Dofinansowanie do działań sportowych jako zajęcia pozalekcyjne, promujących zdrowy styl życia, uprawiania sportu i wypoczynku. 8. Organizacja oraz dofinansowanie lokalnych imprez, akcji oraz działań profilaktycznych.
4	Kontrola przestrzegania zasad obrotu alkoholem na terenie miasta i gminy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie przez GKRPA działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem. 2. Podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących zakaz sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. 3. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
5	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie zadań wynikających z Programu, realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne wyłonione w drodze konkursów ogłaszanych przez Burmistrza Knyszyna. 2. Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu.
6	Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działań Grupy AA „Promyk Nadziei” poprzez dofinansowanie aktywnych form działalności (uroczystość rocznicowa grupy) oraz

	zagrożonych wykluczeniem, do społeczności.	dofinansowanie pielgrzymki trzeźwościowej.
7	Różne opłaty związane z realizacją programu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup materiałów biurowych związanych z obsługą GKRPA. 2. Dopuszaenie GKRPA w sprzęt biurowy.
8	Zasady wynagradzania członków GKRPA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustala się wynagrodzenie członków GKRPA za posiedzenie, w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej za jedno posiedzenie. 2. Czynności podejmowane w ramach posiedzenia: <ul style="list-style-type: none"> - opiniowanie wniosków na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji z Uchwałą Rady Miejskiej, - dokonywanie ekspertyzy dotyczącej zgodności lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z Uchwałą Rady Miejskiej, - prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, - przeprowadzanie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu, motywowanie osób współzależniionych do podjęcia terapii, - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, - udzielanie pomocy doraźnej, interwencyjnej w zakresie uzależnienia od narkotyków, - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie wsparcia – opieka psychologiczna i prawna, - kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i środków odurzających, - kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, - kierowanie osób nadużywających alkoholu do Poradni Leczenia Uzależnień, - udzielanie wsparcia kuratorom sądowym wykonującym nadzór nad osobami poddanymi leczeniu

		<p>odwykowemu na podstawie orzeczenia sądowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie projektu uchwały dotyczącego gminnego programu profilaktyki na dany rok, - opracowanie rocznego projektu sprawozdania z realizacji działań profilaktycznych i ustalenie zasad współpracy przy ich realizacji.
--	--	--

VII. Monitoring i wdrażanie programu.

Za koordynację, monitoring i ewaluację „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii” odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knyszynie.

1. Monitoring Programu

Harmonogram realizacji zadań objętych Programem będzie opracowywany w naszej gminie na każdy kolejny rok obowiązywania Programu, natomiast sposób finansowania zadań uzależniony będzie od wysokości środków finansowych w danym roku. Planowany koszt realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii wynosi: **90.000 zł** (słownie: dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) w tym: 85.000 zł na profilaktykę i zapobieganie alkoholizmowi i 5.000 zł na przeciwdziałanie narkomanii, który przewidziany jest w projekcie budżetu na 2019 rok. Środki finansowe pochodzą z opłat od podmiotów gospodarczych za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Wdrażanie i upowszechnianie programu.

Wdrażanie Programu będzie miało charakter ciągły i otwarty. Działania związane z profilaktyką będą podejmowane przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu.

3. Ewaluacja i efekty realizacji Programu.

Celem ewaluacji Programu będzie określenie efektów wdrażania jego założeń. Powodzenie realizacji Programu uwarunkowane jest w dużej mierze interdyscyplinarnym podejściem do problemu oraz stopniem zaangażowania poszczególnych podmiotów.

Kontrola efektywności programu: po zakończeniu realizacji zadania Kierownik MOPS w Knyszynie przygotuje i przedstawi sprawozdanie z wykonania Programu.